

revizor
a kritikai portál

a PORT-network tagja

2016. június 16. - július 2.
VÁROSMAJORI
SZÍNHÁZI SZEMLE

6 város
színház
előadás

közönségsválasztás
zsűri | blog
díjeső a legjobbaknak
Legyen Ön is a
Színházi Szemle
nézője!

Keresés

Összetett keresés
Címkefelhő

REVIZOR *PLUSZ*

SZÍNHÁZ

ZENE

KÖNYV

FILM

GYEREK

KÉPZŐ

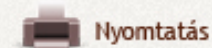
TÁNC

FESZTIVÁL

ÜZEN A SZERK.

KERESÉS

[Főoldal](#) / [Keresés módosítása](#) / [Találatok](#) / [AZ EMLÉKEZET UGRÓISKOLÁJA](#)

AZ EMLÉKEZET UGRÓISKOLÁJA

Ilma Rakusa: Rengeteg tenger

2011.06.16.

A *Rengeteg tenger* lassú, nyugodt, finoman hullámozó szövegében biztonságosan merülhetünk el, ám tévedés volna azt hinni, hogy vize sohasem háborog. Viharossága visszafogottságában van, s a felszínen való könnyed lebegés arra hív, hogy a mélységeit is felkutassuk. **BENCSIK ORSOLYA ÍRÁSA.**

A *Lassabban!* című esszékötet (Jelenkor, 2010) után magyarul másodikként megjelenő *Rengeteg tenger* olyan autobiografikus próza, mely esetében az olvasó és a szerző között kétségtelenül létrejön a lejeune-i értelemben vett paktum. A visszaemlékező narrátor így valójában nem más, mint **Ilma Rakusa**, a barthes-i szerző halálával szemben rehabilitált autor, akinek Schweizer Buchpreis-díjas

Kiemelt ajánlónk

Tóth Krisztina verseskötettel jelentkezett a könyvhéten - Pogrányi Péter a sokszínűségben rendszert vél fölfedezni, és az is kiderül, mi az a világadapter.

[Tovább a cikkhez](#)

kötetéből a világra nyitott individuum útkeresései és érintőlegesen családjának, de ezzel együtt Közép-Kelet Európának sajátos narratívája bontakozik ki.

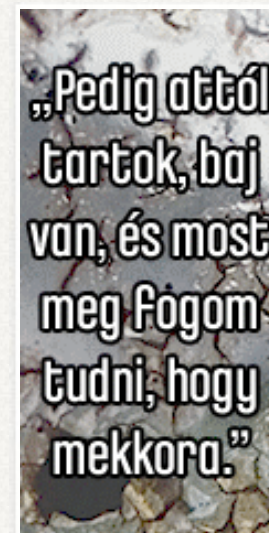

Rakusánál, annak ellenére, hogy könyve - mint ahogy a cím alatti műfajmegjelölésben olvashatjuk - *emlékfutamokból* áll, mégsem jelenik meg az emlékezés problematikussága. A szerző nem teszi külön témájává a múlt rekonstrukciójának nehézségeit, és nem kérdőjelezi meg az emlékezés, egyáltalán magának az emlékezettnek a lehetőségességét sem („Az emlékezet az emlékezet, mégha itt-ott szakadozott is kissé. Persze helyenként elszakad a film. Előfordul egy-két kihagyás. Olyan nagy baj volna ez? Hiszen joga van a testnek is, hogy könnyítsen magán. Tabula rasára pedig úgysem törekszik.” - 301-302.o.), s helyette az identitás és az egyéniség megképezésének folyamataiba nyerhetünk betekintést. A saját világon - különösen az illatokon/szagokon, de az ízeken, hangokon - át tükröződő valóság geográfiai tere Közép- és Kelet-Európa: az emlékezetbe alig beíródó szülőváros, Rimaszombat konzervgyárával és patikájával, a II. világháború utáni, romos Budapest, a titói Jugoszlávia, a vidám életű Trieszt és a barnaszénfüstös, ködös Ljubljana vagy - a tengert végleg otthagyva - a havas, jeges, „térzoknis boldogsághoz” (178.o.) köthető Zürich. De nemcsak a költözések, az otthonkeresés szinterei, hanem a nyaralások, kirándulások és tanulmányutak: (például „a csupa könnyű íz” - 74.o.) Velence vagy *A holtak enciklopédiájának* szellemében listára kerülő varsói gettónegyed, illetve az egyetemista évek külföldi ösztöndíjainak helyszínei (Párizs, ahol több Keletet talál, mint ahogy gondolta volna - 231.o., a diáklázadások Prágája, de a konyhai viták, sírpiknikek Szentpétervára) is beemelődnek.

A nyelvek és nemzetek, népek sűrű hálóján áthaladó vonatok, a Nyugatra való költözés után a mindinkább Kelet - a hozott útipoggyász (15.o.) és a belső iránytű iránypontja (22.o.) - felé cipelt kofferok és „kopott disznóbőr” bőröndök (32.o.) a felnőtté váló Rakusa számára egyre határozottabb tájékozódást nyújtanak a természettől fogva és a konvenciók által létező határok illetve a személyes és a közösségi narratívák között. Ennek a tájékozódásnak köszönhetően biztonságosan, tehát nem félve, szorongva, hanem a felfedezők kíváncsiságával mozog a világban - minden idegenség és otthontalanság ellenére is, hiszen tudja: rövid időn belül otthonossá és ismerőssé válik mindaz, ami korábban nem az volt. („Úgy érzem: idegen, aztán egyszerre csak: ismerős.” - 296-297.o.) A múlt történéseiben és a felhalmozott kulturális ismeretanyagban (irodalom, zene, építészet, történelem, vallás, gasztronómia), akárcsak gyermeki fejlődésének szakaszaiban és későbbi, felnőttkori cselekedeteiben ritkán kérdőjelez meg dolgokat: nem bizonytalankodik, nem von vissza semmit és nem is szabadkozik, hanem átél és megfigyel, tapasztal és leír, kimond és elfogad, és mindezt a természetesség és a melankolikusság olyanfajta optimizmusával elbeszélve, mely a reményteli álmodozókra jellemző.

Az élményszerűségnek és a változó, de meghatározó colour localnak köszönhetően közvetlen, ismerős megfoghatóságon át kalauzol bennünket visszaemlékezéseibe. Nemcsak a valóságos-külső, hanem az irodalmon és a zenén keresztüli fiktív-belső utazások

PORT.hu

is az individummá válás és az identifikáció megvalósulását segítik elő. Így az irodalom biztosságot nyújtó és a zene szabadságot hozó, határokat nem ismerő világa - különösen Dosztojevszkij és Bach alakjaival - úgy szövi át Ilma Rakusa életét, akárcsak a valós geográfiai tereken való átutazásai során a bőröndök. Az otthon destabilizációja ellen ez a kettős nyelv kínál egyfajta menekülést. A szavak, a megnevezések és a listák által birtokolja a világot, akárcsak a múltat és a létezést. Hiszen a listák, a regiszterek - de ugyanígy a jegyzetek, az összegyűjtött szuvenírek (például a hagyatékként őrzött 123 levél, melyet Alekszej küldött neki Oroszországból) - múltjának relikviái, „a megélt jelen tárgyi bizonyítékai, [b]óják az idő tengerében” (299.o.). Melyek tehát amellet, hogy az elfolyó időben fogódzoul szolgálnak és ezáltal működésbe hozzák az emlékezet mechanizmusát, az élet lenyomatai is: az individuum és a saját narratíva létezésének dokumentumai. („Azért gyűjtöttem, hogy saját világot építsek magamnak. Hogy valami kézzelfoghatót szegezhessek szembe nomád gyerekkorom légáramlatával. Ma ezekből a dolgokból olvasom ki a saját történetemet.” - uo.)

A *Rengeteg tenger* könyvé szerveződő, hol a próza, hol az esszé határát súroló, széttartó futamaiban - az emlékezet ugróiskolaszerű működését lekövető prózapoétika miatt - a mellékszál és a fősodor az általunk, olvasók által kiválasztott motívumok, történések (bóják a szöveg tengerében) alapján szerveződik. „Hogy micsoda ez a rengeteg összegubancolódott, elvarratlan szál, ez a számtalan csomó? Hogy mik ezek a véletlen mintázatok?” (303.o.) Viharok.

Vö. **Horváth Györgyi: A papírba zárt kontinens**

Bazsányi Sándor: Nomád otthonosság

Szerző: **Bencsik Orsolya**

 Tetszik 11 személy kedveli ezt [Regisztrálj](#), hogy megnézd, mi tetszik az ismerőseidnek.

 Címkék: [Ilma Rakusa](#), [Magvető Kiadó](#)

Cím: Rengeteg tenger

Szerző: Ilma Rakusa

Kiadó: Magvető

Kiadás éve: 2011

Terjedelem: 312 oldal

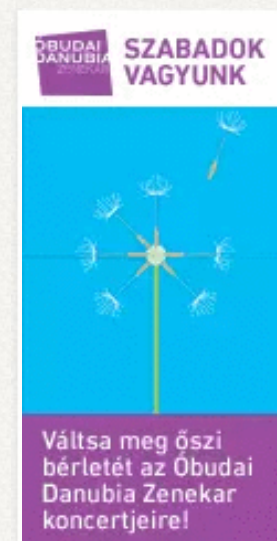
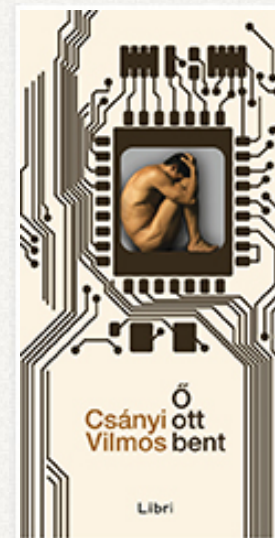
Ár: 3490 Ft

Megjegyzés: az NKA által nem támogatott

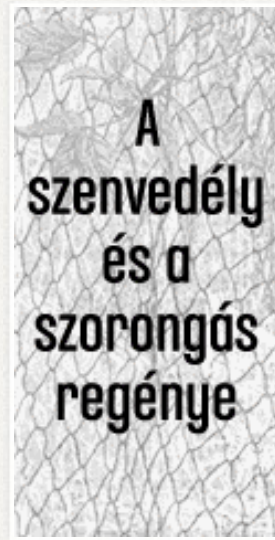
[Vissza a tetejére](#)

[A cikk küldése e-mailben](#)

This content requires the Flash Player.
[Download Flash Player.](#)
Already have Flash Player? [Click here.](#)

This content requires the Flash Player. [Download Flash Player](#). Already have Flash Player? [Click here](#).

Magunkról - Üzenet a Szerkesztőknek - Partnereink

Revizor ^{Plusz} - Színház - Zene - Könyv - Film - Gyerek - Képző - Tánc - Fesztivál - Üzen a Szerk. - Keresés

Minden jog fenntartva. 2007. Revizoronline.com - Médiaajánlat - Impresszum - Szerzői jogok

design & development **naiad**